

El punt de vista

EL BENESTAR DEL SEGLE XXI

Les nostres polítiques han de mirar de garantir més igualtat d'oportunitats i no de resultats

ROCIÓ Martínez-Sampere*

Vivim una transformació estructural de l'economia i la societat. La competència es desenvolupa en un entorn globalitzat, les economies estan terciaritzades, la societat és molt més plural i diversa (per les transformacions de les formes de la feina, de la família i pel fenomen de la immigració) i culturalment som no tan sols més individualistes, sinó també molt més exigents amb els poders públics. Aquesta realitat que acaba de sintetitzar obliga a adaptar el nostre compromís per la igualtat i la justícia social. ¿Com?

1) Entendre que igualtat i llibertat van de la mà, o, en altres paraules, donar per superat el conflicte entre eficiència i igualtat. ¿Això vol dir que tan sols ens importa la igualtat d'oportunitats? No, perquè entenem que si els punts de partida són massa desiguals no s'aconseguirà mai la igualtat que tant desitgem. En aquest sentit, la desigualtat de resultats és rellevant. Però l'enfocament de les nostres polítiques ha d'anar dirigit a garantir més igualtat d'oportunitats i no de resultats, tot entenent que hem de fer importants esforços per anar, a

termini mitjà, igualant els nivells de partida.

2) Entendre que el creixement i el dinamisme econòmic són les millors garanties per mantenir l'Estat de benestar; la competitivitat és sinònim d'èxit i cap de les polítiques que es dissenyin poden anar en detriment d'aquest. En aquesta línia, defensem les polítiques de plena ocupació amb la flexibilització del mercat laboral que aquesta comporta; tenir una feina és la millor garantia per no estar exclòs en termes econòmics i socials.

3) Entendre que abans la justícia social quedava limitada per les fronteres de l'Estat nació. Però això ara ja no és així i, per tant, ens obliga a afrontar un canvi d'escala on s'han de combinar les polítiques macro amb actuacions més properes, a nivells micro i adaptades a realitats diverses.

4) ENTENDRE que vivim en societats molt més complexes i diverses on per mantenir la cohesió social s'ha d'anar cap a polítiques fetes a mida i que s'activen quan hi hagi una situació de risc, prengui la forma que prengui. En altres paraules, dissenyar un sistema de benestar més adaptat al cicle vital de les persones. Això ha de permetre que tots els ciutadans i ciutadanes gestionin els seus projectes vitals amb la màxima llibertat possible, sense que cap decisió que prenguin –com tenir fills– els penalitzi excessiva-

ment. Però, per altra banda, això també exigeix demanar més responsabilitats als ciutadans enfront d'una visió més paternalista i intervencionista de l'Estat.

5) Entendre que el repte en el camp dels serveis públics no està en la seva existència, sinó a garantir la seva eficàcia i més qualitat. Això implica dissenyar polítiques que, a més a més de garantir els recursos, impulsin la competència. En aquesta línia s'emmarca la discussió de la promoció del *dret a escollir*. Molts, des de l'esquerra, el rebutgen pels efectes nocius en la desigualtat (per exemple, **Ron Hattersley** deia que

Creiem que el dret a escollir s'ha de potenciar perquè si es recolza redueix les desigualtats

l'obsessió pel dret a escollir comporta que quan uns escullen, altres –generalment els més desfavorits– queden amb el que resta).

Nosaltres entenem que el dret a escollir sí que s'ha de potenciar, i de fet és una política que millora la competència i per tant la qualitat dels serveis públics sempre que s'acompanyi de certes garanties –pal·liar els problemes de desinformatió dels més desfavorits i la potencial discriminació de determinats proveïdors– i d'altres polítiques de foment de la igualtat. En aquests casos, tal com demostra **Julian Le Grand** al llibre *The New Ega-*

listarism, el dret a escollir redueix les desigualtats.

Aquest diagnòstic, com és obvi, deixa moltes qüestions a debatre, però és un bon exemple de l'equilibri entre innovació i seguretat –o entre progrés i garanties– que s'ha de trobar per afrontar els canvis socioeconòmics que estem vivint. Un equilibri que es fa necessari si voleu continuar defensant amb fervor, però també amb eficàcia, els valors de sempre: igualtat, llibertat i justícia social.

UNA ALTRA COSA és parlar del com, de les polítiques, del detall de l'estratègia reformadora. Aquesta és, si es vol, la part més modesta de la política, però també la més rellevant a termini mitjà. En aquest sentit, l'experiència de les polítiques socials del nou laborisme pot ser enriquidora. Unes polítiques que a través d'un important increment de despesa combinada amb una política fiscal centrada en deduccions selectives han aconseguit regenerar els serveis públics i treure milions de famílies de la pobresa (1,5 milions de famílies entre el 1997 i el 2003), encara que no han tingut efecte en la reducció de les desigualtats, que després d'augmentar notablement en l'època **Thatcher** ho han continuat fent dur-

rant els governs de **Blair**. =
*Coordinadora de la línia Estat de Benestar de la Fundació Campalans.

PETIT
OBSERVATORI

JOSEP MARIA

Espinàs

PARAULES
A FAVOR
DE FETS

Això del *botellón* es pot mirar des de tants punts de vista que qui opini sempre pot creure que té raó. Jo, per exemple, considero que en l'origen ja hi ha un fet lamentable: convocar molta gent per promocionar i compartir la beguda incontrolada d'alcohol.

Faig un punt i a part perquè l'afirmació anterior quedi ben clara. Els que hi van no pretenen reunir-se per manifestar-se contra res ni a favor de res. La nostra societat viu una sèrie de problemes greus, dels quals són víctimes milers de joves, als quals intenten ajudar altres joves, a més d'adults.

Que una multitud de nois i noies es posin d'acord per organitzar un consum d'alcohol exagerat em resulta sorprenent.

Més sorpreses: davant les negatives conseqüències del *botellón*, hi ha qui demana «una zona alternativa». ¿Vol dir un espai on no hi hagi res per destrossar ni ciutadans per perjudicar? Sembla, doncs, que l'alcohol consumit a dojo és l'única cosa no modificable. I alguns ja arriben a justificar, amb la inexistència d'aquesta zona, les destrosses de botigues i elements urbans.

Una altra sorpresa és el paper de la policia. Si no hi és es tracta d'una negligència, i si hi és es tracta d'una provocació. Algun policia es deu passar, no ho dubto, però no m'agradaria gens ser policia i tenir al davant milers de joves que superen àmpliament el nivell d'alcoholèmia. Si, en aquestes condicions, un sol automobilista ja pot crear problemes, una multitud és difícil que no es contagii dels que estan més descontrolats.

Duen que al darrere d'un *botellón* hi ha un grup nombrós de destructius professionals. També als camps de futbol hi ha incívics agressius, però la resta d'espectadors els deixen sols.

I penso que no n'hi hauria hagut tants si no s'hagués inventat la paraula *ultra*. Un dia caldrà estudiar la influència de les paraules en els fets. Inventant i publicitant *botellón*, s'estimula el desig de formar-ne part. =

el pols de
la premsa
internacionalCARLOS
ElordiMÉS ESPERANÇA
QUE PRUDÈNCIA

El comunicat emès per ETA va ser dijous passat el gran tema internacional del dia a gairebé tots els grans diaris europeus, nord-americans i llatinoamericans. Va ser fins i tot la notícia d'obertura del *SÜDDEUTSCHE ZEITUNG*, del *FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG*, del *HERALD TRIBUNE*, del *FINANCIAL TIMES* i de *THE NEW YORK TIMES*, entre altres. Amb això també obria *THE WASHINGTON POST*, però en aquest cas mitjançant una gran foto dels tres etarres encaputxats lleïgint el text, únicament acompanyada d'un titular enunciatiu. Respecte als continguts, es podria arribar a la conclusió que en la primera reacció de la premsa internacional, l'esperança ha guanyat la cautela, encara que aquesta no és poca.

►► Un dels més optimistes, almenys pel seu titular de primera, ha estat *THE DAILY TELEGRAPH*: «ETA declara que la seva guerra per la independència s'ha acabat», deia el més venut dels diaris britànics de dretes. El seu col·lega d'esquerres *THE GUARDIAN* matisava més en un editorial dedicat a la qüestió: «Pot ser el principi d'un procés real de pau, encara que sigui cert que altres treves precedents no van fructificar. La manera en què es va produir l'anunci d'ahir va ser un recordatori de com serà de difícil inspirar confiança: la imatge de tres emmascarats sota les boines no suggereix precisament un compromís amb la pau i la democràcia. Aquesta és segurament la raó de la cautelosa reacció del Govern de José Luis Zapatero, que ha actuat contra el terrorisme amb no menys duresa que el seu predecessor conservador, José María Aznar. [...] Encara que sovint s'estableixen paral·lelismes entre la situació basca i la d'Irlanda del Nord, la gran diferència és que el Sinn Féin feia molt que actuava políticament, mentre que Batasuna ha estat prohibida i debilitada. S'ha de preveure que la pau reforci les seves posicions. [...] Els espanyols han de buscar amb imaginació la manera de treure profit d'aquest nou desenvolupament de les coses. El PP hauria de suavitzar la seva exigència d'una 'rendició incondicional' i evitar una emocionalitat excessiva al voltant de les víctimes del terrorisme. Després de tot, el futur és més important que el passat. Igual que ho va ser a Irlanda del Nord, és necessari el suport dels dos grans partits».

►► Segurament per la seva experiència en la matèria, els diaris britànics han estat els que més s'han aventurat a expressar opinions. Això ha escrit **Leslie Crawford** al *Financial Times*: «Tots els primers ministres espanyols han volgut por-

►► **Le Monde** destaca que la decisió d'ETA obre una esperança de resoldre el conflicte.

tar la pau al País Basc, però José Luis Rodríguez Zapatero té més possibilitats d'aconseguir-ho que els seus predecessors. [...] Abans dels atemptats de l'11-M, l'eficàcia terrorista d'ETA ja estava en declivi. Així mateix, la seva influència política al País Basc ha disminuït després de la llegalització del seu braç polític, Batasuna. [...] La capacitat de pressió d'ETA en una negociació és molt reduïda».

►► I dues cites més. La primera, de l'editorial de *LE MONDE*, titulada *Espereança basca*: «La prudència s'ha imposat a Madrid. No obstant, la decisió dels dirigents d'ETA obre una esperança de resoldre un conflicte que va començar els últims anys del franquisme». La segona, l'opinió de **Peter Burghard** al *Süddeutsche Zeitung*: «Pot ser que hi hagi dificultats polítiques, però qualsevol d'aquestes serà més inofensiva que un cotxe bomba». =